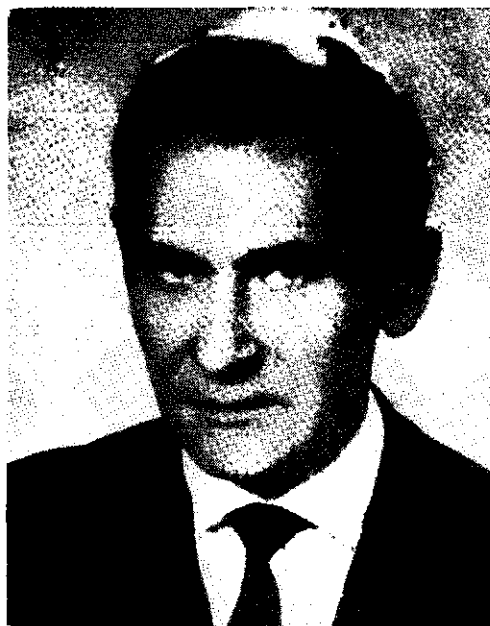

Był założycielem i długoletnim dyrektorem Wydawnictw Artystycznych i Filmowych. Przyjacielem i opiekunem naszego pisma. Szlachetnym człowiekiem. Miał dar szczególnie cenny i rzadki — stawiał na ludzi, ufał im i pomagał. Zainteresowania sztuką, wyniesione ze studiów wiały pogłębianie sprawiły, że zainspirował i ułatwił powstanie wielu dzieł cennych dla naszej kultury i świetnie wydanych. Czuliśmy zawsze Jego życzliwość, był naszym pierwszym i wdzięcznym czytelnikiem. Cieszył się o każdy interesujący artykuł, martwiła niska jakość reprodukcji, w których gubił się artystyczny walor obiektu. Nie był ambicjonalny. Cecha równie rzadka jak umiejętność ufania ludziom... Gdy przejął dorobek „Aurigi” ambicją Jego było, by nie uronić niczego, zostawiając dzieło w tym kształcie, jaki zamyslił tragicznie zmarły Rafał Glücksman. Miał odwagę być skromnym. I dlatego zrobił dla naszej kultury dużo. Żegnamy Go ze smutkiem i żalem na łamach pisma, które zawdzięczało Mu niejedną radę, niejedną pomoc. Zmarł 28 kwietnia 1970 r. po ciężkiej, wielomiesięcznej chorobie.

Redakcja

K R O N I K A

za okres X – I 1970

18 lutego zmarł Leon Katulski z Annowa, pow. Żnin, zasłużony pałucki twórca ludowy. W tematyce jego rzeźb początkowo dominowały zwierzęta i kompozycje z zakresu życia wiejskiego, później podjął cykl postaci historycznych. Ostatnio Leon Katulski zajmował się pamiętkarstwem.

W marcu zmarł Mieczysław Ruszkowski, jeden z bardziej znanych twórców ludowych w Polsce. Sierpecki rzeźbiarz należał do Związku Polskich Artystów Plastyków, był wyróżniany dyplomami, posiadał ziołą odznakę „Za zasługi dla województwa warszawskiego”.

Konkursy, wystawy, festiwale i dni folkloru

W galerii sztuki współczesnej w Reszlu otwarto 3 października wystawę sztuki ludowej i twórczości amatorskiej Warmii i Mazur. Bogato reprezentowane były działy: rzeźby, ceramiki i tkactwa. Przyznano nagrody Min. Kultury i Sztuki.

23 października w zabrzańskim Muzeum rozstrzygnięto konkurs na ludową i amatorską rzeźbę w węglu. Przyznano nagrody Min. Kultury i Sztuki.

28 października w Muzeum w Rabce rozstrzygnięto konkurs na temat: „Tradycyjne garncarstwo lu-

dowe z terenu Karpat”. Był on poprzedzony badaniami w woj. krakowskim. Przyznano nagrody Min. Kultury i Sztuki oraz Cepelii.

30 października w Łódzkim Domu Kultury otwarta została wystawa garncarstwa ludowego Hieronima Muszyńskiego z Sieradza.

Muzeum w Norrköping udostępniło swe sale dla polskiej „sztuki naiwnych”. W działach malarstwa i rzeźby oglądać można było m.in. prace: Zagajewskiego, Zegadłów, Skrętowicza, Zelka, Hołesza, Ociepi, Surowiaka, Płonkowiej i Korsak. Wystawa otwarta została w październiku.

We wsi Chmielno, pow. Kartuzy, otwarto wystawę ceramiki kaszubskiej — dawnej i współczesnej. Wystawa zainicjowana przez miejscowe koło regionoznawcze, zlokalizowana była w hallu szkoły.

6 listopada rozstrzygnięty został konkurs na współczesną sztukę ludową regionu kujawskiego. Przyznano nagrody Min. Kultury i Sztuki.

W grudniu odbył się wystawa pokonkursowa w Muzeum Kujawskim we Włocławku.

27 listopada w Lublinie rozstrzygnięto konkurs na sztukę ludową Lubelszczyzny zorganizowany przez Wydział Kultury PWRN i Muzeum Okręgowe. Napłynęło na konkurs około 400 prac z wielu dziedzin: rzeźby, tkactwa, garncarstwa, kowalstwa, plecionkarstwa, plastyki obrzędowej. Przyznano nagrody Min. Kultury i Sztuki.

W grudniu ogłoszono konkurs na przedmioty plastyki ludowej, związane z obrzędami i zwyczajami wiejskimi i miejskimi. Adresowany do twórców ludowych woj. warszawskiego konkurs zorganizowały Wydział Kultury PWRN i Muzeum Mazowieckie w Płocku.

W grudniu odbył się pokaz najciekawszych tkanin dekoracyjnych spośród prac nadesłanych na doroczny konkurs Cepelii. 22 spółdzielnic nadesłały 287 projektów tkanin obiciowych, zastonowych, podłogowych, makat, narzut i mat. Pokaz miał miejsce w Starej Kordegardzie w warszawskich Łazienkach.

W grudniu otwarto ogólnopolską wystawę malarstwa, grafiki i rzeźby plastyków-amatorów, wywo-

dzących się ze środowiska górniczego. Pokazano ciekawe prace takich twórców jak Paweł Wróbel, Gerard Urbanek, Stefan Adamek, Jan Janiga i Antoni Jaromin. Interesujące grafiki przedstawił Jan Nowak. Najciekawszy był cykl Ludwika Holesza „Epoka karbońska”.

W grudniu miał miejsce doroczny, XXVII konkurs szopek krakowskich. Trzy pierwsze nagrody uzyskał: B. Ziółek, T. Gillert i W. Gluch, cztery drugie — Z. Grabowski, St. Paczyński, Wł. Lesyk i J. Malik. W krakowskim Muzeum odbyła się wystawa szopek; utworzono Sekcję Szopkarzy w Kole Miłośników Muzeum. Sekcja ma na celu m. in. wznowienie przedstawień szopkowych według starych tekstów.

Siedem spośród najlepszych szopek pokazano na otwartej 3 stycznia wystawie w będzinśkim Muzeum na Zamku.

W warszawskiej siedzibie Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych wystawiono współczesne malarstwo na szkle. Wystawa opracowana przez Muzeum Tatrzańskie w Zakopanem pokazana była tamże w 1968 r. („Pol. Szt. Lud.”, nr 3/4 1970). Na wystawie znalazły się prace twórców ludowych (Jacimiak, Walczak), amatorów, uczniów liceum im. Kenara, plastyków zawodowych.

3 i 4 stycznia w Państw. Teatrze Dzieci Zagłębia w Będzinie odbył się VI przegląd Obrzędów Ludowych „Herody 70”. W imprezie wzięły udział 23 zespoły z woj. katowickiego i krakowskiego. W grupie „herodów” najlepszy był zespół z Zawiercia, w grupie „dziańców” — z Miłówki k. Zwardonia, w grupie „szopek” — stanowiącej novum przeglądu — zespół z Kasinki Małej, pow. Limanowa.

Równocześnie zorganizowano sympozjum naukowe poświęcone sztuce ludowej.

10 stycznia rozpoczęły się Dni Sztuki Ludowej w pow. toruńskim. Kilka miejscowości gościło kolejno wystawę polskich strojów ludowych, w Chełmży zorganizowano wystawę pt. „Tematyka ludowa w literaturze”. We wsi Kadzidło prezentowane były dwie wystawy: twórczości ludowej i malarstwa amatorów.

W styczniu w PRMN Puck otwarto wystawę twórczości ludowej woj. gdańskiego. Zgromadzono na niej 700 eksponatów z dziedziny ceramiki, rzeźby, haftu, pamiątkarstwa i meblarstwa.

W styczniu otwarto w Inowrocławiu wystawę prac kujawskich członków Kół Gospodyń Wiejskich ze Ślawka Wielkiego i Janowic.

W styczniu otwarto w kaliskim Klubie MPiK wystawę, obrazującą tradycyjną i współczesną sztukę regionu. Zgromadzono eksponaty z zakresu rzeźby, ceramiki, haftu, zdobnictwa ze słomy i bibuły. Zaprezentowano ludowe instrumenty muzyczne. Wiejskie budownictwo z XVIII i XIX w. uwidoczniło się na fotografiach Stanisława Błaszczyka.

18 stycznia otwarto w Muzeum w Tarnowie wystawę twórczości ludowej regionu tarnowskiego, będącą rezultatem konkursu na dzieła sztuki ludowej i przedmioty gospodarskie dziś już zanikające. Zgromadzono unikalne części ubiorów, ceramikę, wycinanki, elementy wyposażenia wnętrz mieszkalnych. Organizatorami konkursu byli: Prezydium MRN w Tarnowie, Instytut Sztuki PAN oraz tarnowskie Muzeum.

24 stycznia otwarta została w WDK w Rzeszowie wystawa sztuki ludowej pow. łańcuckiego. Składały się na nią: ceramika ludowa z Medyni Głogowskiej, rzeźby w drewnie, stroje ludowe oraz zabawki.

26 stycznia otwarta została z inicjatywy KW PZPR i Prezydium WRN w Katowicach wystawa wyrobów artystycznych i pamiątkarskich. Brały w niej udział obok rzemieślników przemysłu terenowego także twórcy, pracujący dla Celpeli.

30–31 stycznia w MDK w Żywcu odbywał się II Festiwal „Żywieckie gody”. Brały w nim udział obrzędowe zespoły folklorystyczne z pow. żywieckiego.

Wystawa sztuki ludowej regionu łąpskiego otwarta była w styczniu w Bibliotece Powiatowej w Łapach. Wśród eksponatów znajdowały się dywany i kilimy dwuosnowowe, meble wiejskie, przedmioty związane z obrzędami ludowymi.

W styczniu Celpelia i Muzeum w Łowiczu ogłosiły ogólnopolski konkurs na wycinanki ludowe. Regulamin przewiduje nadsyłanie przez uczestników zróżnicowanych zestawów wycinanek.

W szczecińskim Zamku Książąt Pomorskich otwarto w styczniu dziewiątą już doroczną wystawę sztuki ludowej i twórczości amatorskiej. Bogato reprezentowane były działy rzeźby i malarstwa — w tym po raz pierwszy obrazy na szkle. Nowością było też pokazanie strojów regionalnych, interesują-

cych również z tego punktu widzenia, że sąsiadowały tu obok siebie przemieszane motywy z wielu regionów m. in. z Wileńszczyzny. W dziale rzeźby wystawiali swe prace — obok innych twórców — Edward Kołacz i Zygmunt Skrętowicz.

W styczniu rozstrzygnięty został ósmy konkurs dla amatorów, zorganizowany przez Wydział Kultury PPRN w Nowym Sączu, Towarzystwo Przyjaciół Sztuk Pięknych i PDK. Wśród 21 autorów, którzy nadesłali 156 prac, najliczniejszą grupę stanowili nauczyciele. W dziale rzeźby dwie I nagrody przyznano Edwardowi Gruceli i Piotrowi Zelkowi. W malarstwie dokonano podziału na „prymitywnych” (I nagrody: Teresa Kuczaj i Maria Wnęk) i amatorów (Antonina Juszczyk).

18 stycznia w nowosądeckim BWA otwarto pokonkursową wystawę nadesłanych prac.

Inne

W październiku odbyło się w Toruniu trzydniowe Walne Zgromadzenie Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego, połączone z sesją naukową. W toruńskim Muzeum Etnograficznym dokonano równocześnie otwarcia kujawskiej części przymuzealnego skansenu.

Utworzona została Rada Społeczno-Naukowa, która wspierać będzie poczynania Stowarzyszenia Twórców Ludowych. Przewodniczącym Rady został prof. dr Roman Reinfuss z Instytutu Sztuki PAN. Zadaniem Rady jest poradnictwo w organizowaniu konkursów i wystaw oraz koordynacja przedsięwzięć wydawniczych i popularyzatorskich.

W październiku zorganizowano izbę pamiątek w Wojsławicach, pow. Chełm Lubelski. Jest to dawny ośrodek garncarstwa ludowego.

W Jaworzynie, pow. Cieszyń, powstała dzięki staraniom miejscowych działaczy małe muzeum. Egzystuje ono w chacie góralskiej Jana Bojki, ludowego rzeźbiarza. Cennym eksponatem jest stół kamienny z XVI w., znajduje się też w izbie kolekcja świątków, wykonanych przez miejscowych twórców.

Pocztą Polska wydała serię ośmiu znaczków z reprodukcjami rzeźb ludowych, czterech anonimowych i czterech współczesnych.

„Ekspress Wieczorny”, a w ślad za nim wiele innych czasopism, podjęło akcję pod hasłem: „Ratujmy wiatraki”.